

DECLARAȚIE PUBLICĂ PRIVIND INIȚIATIVA DE REORGANIZARE A SISTEMULUI PROCURATURII

Solicităm transparență și responsabilitate în intențiile de reorganizare a procuraturii

La 29 ianuarie 2025, Ministerul Justiției a prezentat propuneri de consolidare a instituțiilor responsabile de combaterea corupției. Conform inițiativei, Secția pentru combaterea corupției și spălarea banilor din cadrul Procuraturii Generale, creată în decembrie 2024, va prelua dosarele complexe de corupție politică și criminalitate organizată de la procuraturile specializate (Procuratura Anticorupție – PA și Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale – PCCOCS). Personalul acestei subdiviziuni urmează să fie suplinit cu aproximativ 10 procurori, transferați din structura procuraturilor specializate.

Ca alternativă, Ministerul Justiției a luat în considerare comasarea procuraturilor specializate, urmând modelul unor state precum Croația sau Albania. Deși nu este stabilită încă depunerea unei propuneri legislative concrete, discuțiile pe marginea acestei inițiative se desfășoară astăzi și mâine în Parlament. Măsura este prezentată drept crucială pentru îmbunătățirea eficienței și a coordonării instituționale, însă persistă îngrijorări cu privire la fundamentarea și modul de implementare a acesteia.

Subliniem că un simplu transfer de competențe sau de procurori între structuri nu va rezolva problemele profunde ale sistemului, în lipsa unei analize temeinice și a unor măsuri de consolidare instituțională. Considerăm, de asemenea, că perturbarea investigațiilor în curs drept rezultat al transferului de procurori și lipsa unui cadru clar de implementare pot submina eficiența întregului sistem de justiție și pot compromite finalizarea acestor investigații.

Mai mult, inițiativa trebuie să fie compatibilă cu obiectivele și angajamentele asumate de Republica Moldova în raport cu Uniunea Europeană, care prevăd stabilitate instituțională și predictibilitate în procesul de reformă. În prezent, reformele propuse nu se regăsesc în Foile de Parcurș ce stabilesc obiectivele pentru îndeplinirea standardelor UE și pregătirea aderării Republicii Moldova. Orice reorganizare semnificativă a procuraturilor specializate trebuie supusă unei evaluări atente a rezultatelor și lecțiilor desprinse din reforma recentă aprobată în 2023, privind separarea competențelor PA și ale Centrului Național Anticorupție (CNA).

Având în vedere cele expuse, solicităm Parlamentului, Guvernului, Ministerului Justiției, Procuraturii Generale și tuturor instituțiilor de aplicare a legii implicate să asigure:

- **Publicarea clară a obiectivelor și etapelor de implementare.** Orice plan de reorganizare a procuraturilor specializate trebuie să includă prezentarea publică, participativă și transparentă a scopurilor vizate, a provocărilor existente de cooperare între instituțiile anticorupție, a etapelor de implementare, a progreselor și reștatnelor înregistrate.
- **Continuitatea și eficiența investigațiilor în curs.** Pentru a preveni întârzieri și riscuri de tergiversare a examinării cauzelor de corupție pendinte și de criminalitate organizată, aprobarea unui plan clar de tranziție, cu proceduri de predare-primire și resurse adecvate, astfel încât dosarele de corupție aflate pe rol să fie gestionate fără sincope.

- **Alinierea măsurilor la angajamentele de reformă și la strategiile deja stabilite.** Orice inițiativă de reorganizare trebuie să fie integrată în Foile de Parcurș și în planurile de acțiune care vizează aderarea la Uniunea Europeană, garantând stabilitatea instituțională, predictibilitatea reformelor și să nu pună în pericol progresul realizat în procesul de negociere cu UE. Totodată, este important să se valorifice lecțiile desprinse din reformele anterioare (de ex. separarea competențelor PA și ale CNA) pentru a evita repetarea unor erori.
- **Excluderea oricăror interferențe instituționale excesive sau decizii care ar putea fi interpretate ca fiind îndreptate către o anumită persoană.** Nemulțumirea publică față de performanța PA sau față de conducerea instituției n-ar trebui să fie argumentul principal în demararea unor reforme de sistem ample, precum fuziunea procuraturilor specializate.

Semnături:

Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM)

Lista semnatarilor rămâne deschisă.